

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-03-10
Besvaras senast
2015-03-24

Till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2014/15:367 Stöd till hbtq-personers rättigheter inom svensk utvecklingspolitik

Det är en grundläggande mänsklig rättighet att få uttrycka sin sexualitet, sin könsidentitet och sina könsuttryck på sina egna villkor. Samtidigt som vi de senaste åren kunnat se stora framsteg när det gäller respekten för hbtq-personers rättigheter i flera delar av världen är också bakslagen uppenbara. I över 70 länder är det straffbart att ha en relation med någon av samma kön. Straffen varierar från böter till dödsstraff. Att överskrida gränserna för kön genom klädsel eller andra attribut är också straffbart i praktiken på flera håll. Homo- och transfoba krafter har fortfarande stort politiskt inflytande i flera delar av världen.

Vänsterpartiet anser att Sverige har ett ansvar för att stå upp för hbtq-personers rättigheter i världen – det måste vara en självklar del av arbetet med mänskliga rättigheter i utrikes- och utvecklingspolitiken. Vi vill att de modiga hbtq-aktivister som runt om i världen kämpar för sina rättigheter ska känna att de har en allierad i Sveriges regering.

Det finns goda exempel på hur Sverige gjort skillnad. Enskilda ambassader har kunnat ge lokala hbtq-aktivister ett aktivt stöd. Genom Sveriges stöd till den RFSL-ledda utbildningen Rainbow Leaders har ett stort antal av hbtq-rörelsens egna ledare fått ledarskapsutbildning och ökad kunskap om rättighetsbaserat arbete. Under senare år har Sverige kommit att bli en av de viktigaste givarna inom området också finansiellt sett, samtidigt som det totala biståndet till hbtq-personers rättigheter fortfarande får betraktas som relativt litet i förhållande till Sidas totala budget.

När regeringen slog fast att man skulle föra en feministisk utrikespolitik var vi många som förutsatte att denna prioritering skulle inkludera frågor om förtryck på grund av sexualitet, könsidentitet och könsuttryck. Tyvärr är det svårt att se några konkreta initiativ för att lyfta hbtq-personers rättigheter i utrikes- och utvecklingspolitiken. Vi ser i stället hur regeringen i flera sammanhang ”glömt bort” hbtq-frågorna och det kommer signaler om att hbtq-frågorna nu nedprioriteras när olika strategier ska omarbetas.

När biståndsminister Isabella Lövin skrev en linjeartikel i januari i Sydsvenskan lyftes ”tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa”, men orden ”och rättigheter” som tidigare varit en hörnsten i ett brett arbete med SRHR-

frågorna lyste med sin frånvaro.

När den nya regeringen den 11 februari presenterade sin utrikespolitiska deklaration nämndes bara förtryck på grund av sexuell läggning i en kortare mening, och förtrycket av transpersoner nämndes inte alls. Carl Bildt var i flera av sina deklarationer faktiskt tydligare när det gällde hbtq-frågornas plats i svensk utrikes- och utvecklingspolitik.

Under 2000-talet har vi kunnat se att hbtq-personers mänskliga rättigheter har förts in som explicita mål i allt fler strategier nationellt, regionalt och globalt för svenskt utvecklingssamarbete. I och med att flera strategier på olika nivåer omarbetas finns en stark oro att regeringen ska försvaga eller helt ta bort de tydliga målen om hbtq-personers mänskliga rättigheter. Det kommer tydliga signaler om att regeringen vill snäva in arbetet med hbtq-personers rättigheter till att bli en hälsofråga, till exempel som del av arbetet mot hiv. För Vänsterpartiet är det inte ett hållbart förhållningssätt; hbtq-frågor är en fråga om mänskliga rättigheter, makt och inkludering i samhället, ekonomin och politiken.

Fram till nu har hbtq-personers rättigheter varit tydligt prioriterade inom Sveriges strategi för regionalt arbete med hiv och aids och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt för hbtq-personers mänskliga rättigheter i Afrika söder om Sahara. Det kommer nu signaler om att hbtq-personers mänskliga rättigheter inte längre kommer att lyftas upp som ett särskilt område i denna strategi efter att den nu omarbetas – detta trots att just Afrika söder om Sahara är den region där vi ser flest exempel på bakslag för hbtq-personers rättigheter, till exempel i Uganda, Gambia, Zimbabwe och Nigeria.

Det saknas inte behov av utvecklingssamarbete i världen, och det finns en rad områden där Sverige kan göra skillnad. När vi i Sverige gör våra prioriteringar måste vi utgå från vårt mervärde som land. Vad kan och vill vi göra som andra aktörer inte kan eller vill göra? Det är svårt att se något tydligare exempel än stöd till just hbtq-personers mänskliga rättigheter. Om inte Sverige utbildar hbtq-aktivister i Latinamerika är risken stor att ingen annan gör det, om inte Sverige bedriver ett rättighetsbaserat arbete för hbtq-personer i södra Afrika kommer troligen ingen annan att göra det.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Isabella Lövin följande:

1. Vilka initiativ avser statsrådet att ta för att säkerställa en långsiktig och hållbar finansiering för riktade insatser till hbtq-personers mänskliga rättigheter inom ramen för Sveriges utvecklingssamarbete?
2. Vilka initiativ avser statsrådet att ta för att säkerställa tydliga och explicita mål för hbtq-personers rättigheter inom ramen för svenska biståndsinsatser för mänskliga rättigheter och demokrati?
3. Vilka initiativ avser statsrådet att ta för att säkerställa att hbtq-personers mänskliga rättigheter prioriteras i Sveriges strategier för utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara på regional och bilateral nivå?

.....
Hans Linde (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors